

Щомісячні опитування підприємств України

Листопад 2020 року

Надані результати є відображенням лише думки респондентів і не є прогнозами та оцінками Національного банку України

Випуск № 17
Департамент статистики та звітності

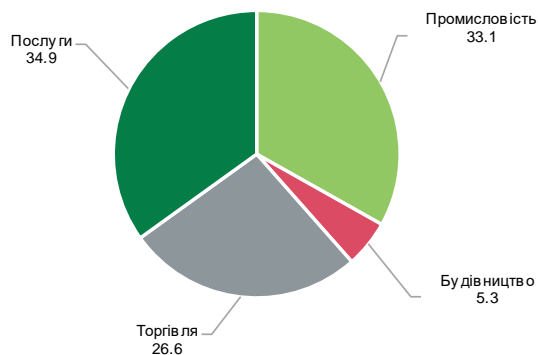
Головне

Бізнес продовжує погіршувати очікування щодо економічних результатів своєї діяльності на тлі посилення Урядом України карантинних заходів. **Індекс очікувань ділової активності (ІОДА) у листопаді знизився до 43.4 з 47.8 у жовтні.**

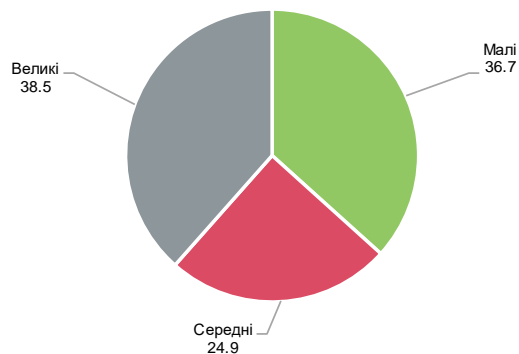
- Підприємства всіх секторів економіки песимістично налаштовані щодо результатів своєї діяльності у найближчій перспективі, найсильніше – сфери послуг і торгівлі, які найсильніше відчули наслідки посилення протиепідемічних обмежень.
- Тренд ділових очікувань підприємств будівництва продовжують визначати сезонне скорочення економічної активності у секторі та звуження інвестиційного попиту.
- Підприємства промисловості очікують зменшення обсягів нових замовлень на продукцію, у т. ч. експортних, на тлі низького інвестиційного попиту та несприятливої зовнішньої кон'юнктури.
- Респонденти всіх секторів і надалі налаштовані на зменшення кількості працівників на своїх підприємствах, найбільше – у сфері будівництва.

Паспорт вибірки

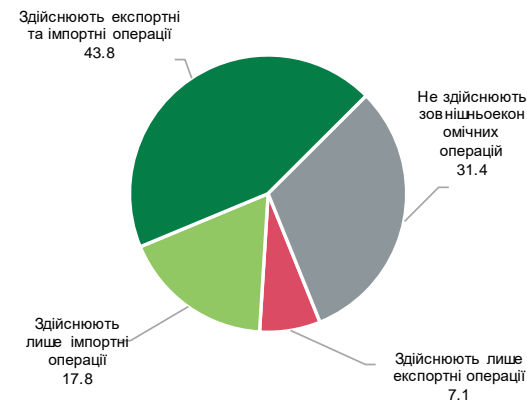
Розподіл респондентів за секторами економіки, %

Розподіл респондентів за розміром підприємств, %

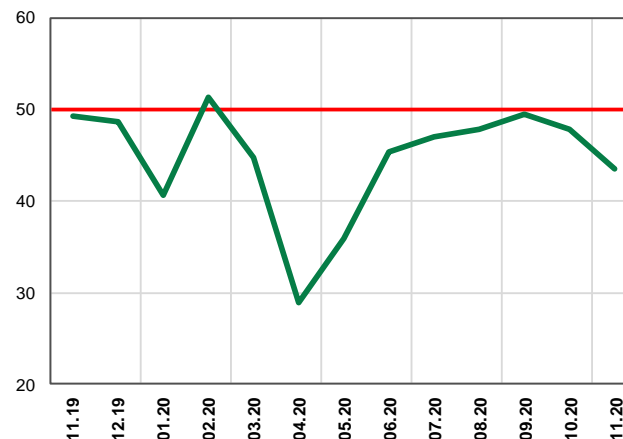
Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- Час проведення опитування: 04 – 23 листопада 2020 року
- Опитано всього: 169 підприємств
- Горизонт опитування: зміна показників діяльності підприємств у листопаді порівняно з жовтнем

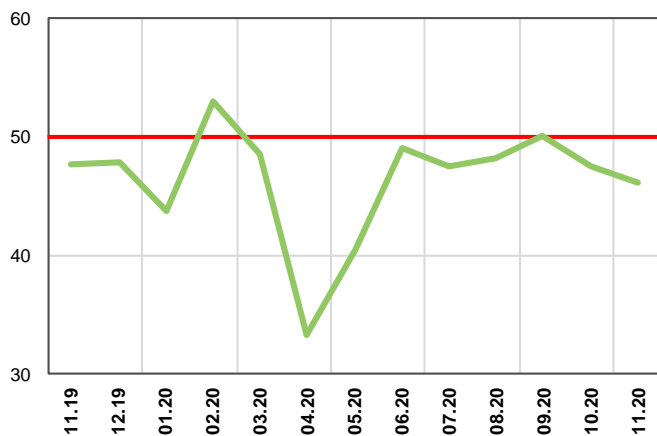
Сектор	Частка сектору у ВВП України (2019 рік), %	Дифузійний індекс		
		Жовтень 2020	Листопад 2020	Зміна до попереднього місяця
Промисловість	32.7	47.5	46.1	-1.4
Будівництво	4.7	32.5	35.0	+2.5
Торівля	22.0	52.3	47.2	-5.1
Послуги	40.7	47.4	40.1	-7.2
ЮДА (в цілому по Україні)	X	47.8	43.4	-4.4

Індекс очікування ділової активності

Промисловість

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств промисловості

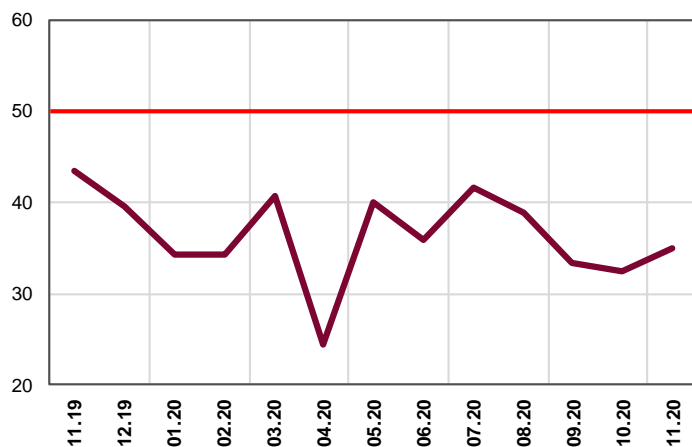
Дифузійні індекси (ДІ) показників економічного стану підприємств промисловості

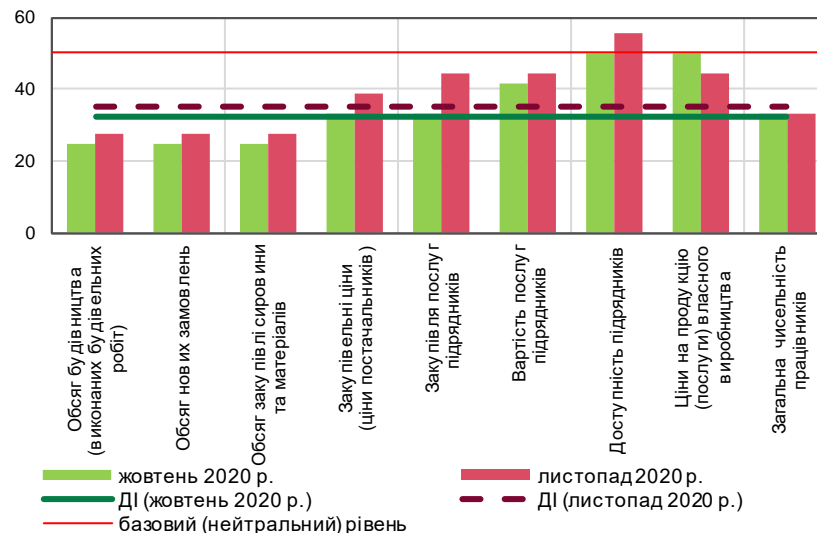
- Підприємства промисловості **посилили песимістичні настрої щодо результатів діяльності своїх підприємств**. ДІ сектору у листопаді **знизився до 46.1** (у жовтні – 47.5).
- **Погіршилися оцінки підприємств щодо обсягів нових замовлень на продукцію**, у т. ч. **щодо нових експортних замовлень**. ДІ – 47.3 та 44.6 відповідно (у жовтні – 49.1 та 56.6 відповідно).
- **Посилились очікування щодо скорочення загальної чисельності працівників**: ДІ – 45.5 (у жовтні – 46.4).
- Попри загальне посилення песимістичних настроїв підприємства промисловості **не очікують на суттєве скорочення обсягів виробництва** (ДІ – 49.1, у жовтні – 48.2). Респонденти **оптимістично налаштовані щодо обсягів товарних запасів** – очікується їх подальше скорочення (ДІ – 53.6, у жовтні – 52.7).
- Дещо **пом'якшилися очікування щодо зростання цін як на сировину та матеріали, так і на продукцію власного виробництва**. ДІ – 24.1 та 58.9 відповідно (у жовтні – 17.9 та 63.4 відповідно).

Будівництво

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств будівництва

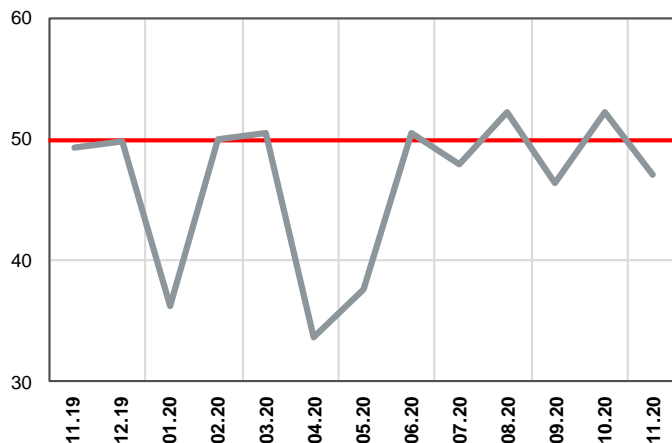
Дифузійні індекси (ДІ) показників економічного стану підприємств будівництва

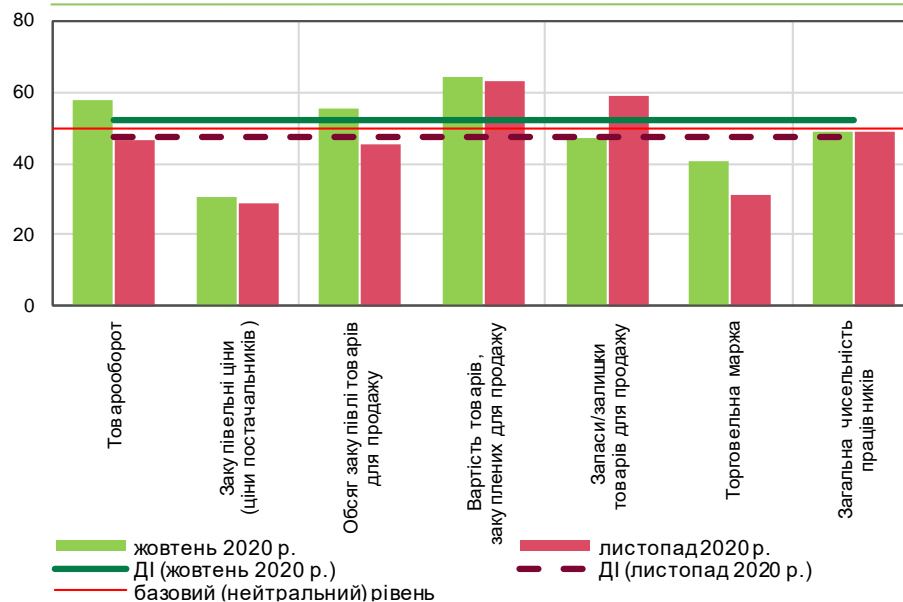
- **Оцінки щодо економічних перспектив підприємств будівництва продовжують залишатися негативними: ДІ сектора – 35.0** (у жовтні – 32.5).
- Респонденти **продовжують очікувати скорочення обсягів будівництва, обсягів нових замовлень, а також обсягів закупівлі сировини та матеріалів: ДІ по кожному з показників – 27.8.**
- Посилились очікування щодо зростання цін постачальників та вартості послуг підрядних організацій: ДІ – 38.9 і 44.4 відповідно (у жовтні – 33.3 і 41.7 відповідно). Попри це, на тлі загального зниження економічної активності в секторі, підприємства налаштовані дещо знизити ціни на продукцію (послуги) власного виробництва: ДІ – 44.4 (у жовтні – 50.0).
- Передбачається **подальше суттєве скорочення загальної чисельності працівників: ДІ – 33.3** (на рівні жовтня).

Торгівля

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств торгівлі

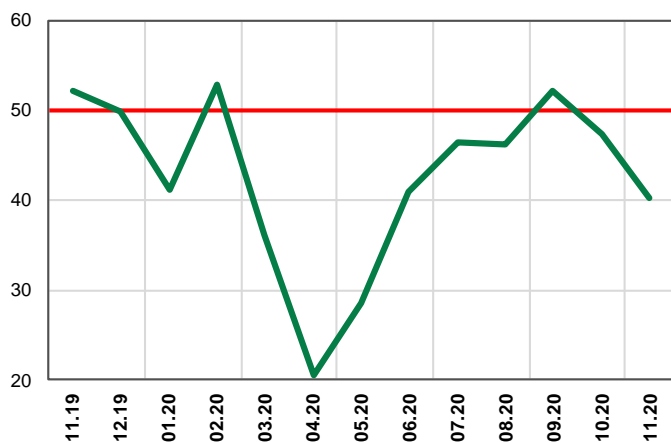
Дифузійні індекси (ДІ) показників підприємств торгівлі

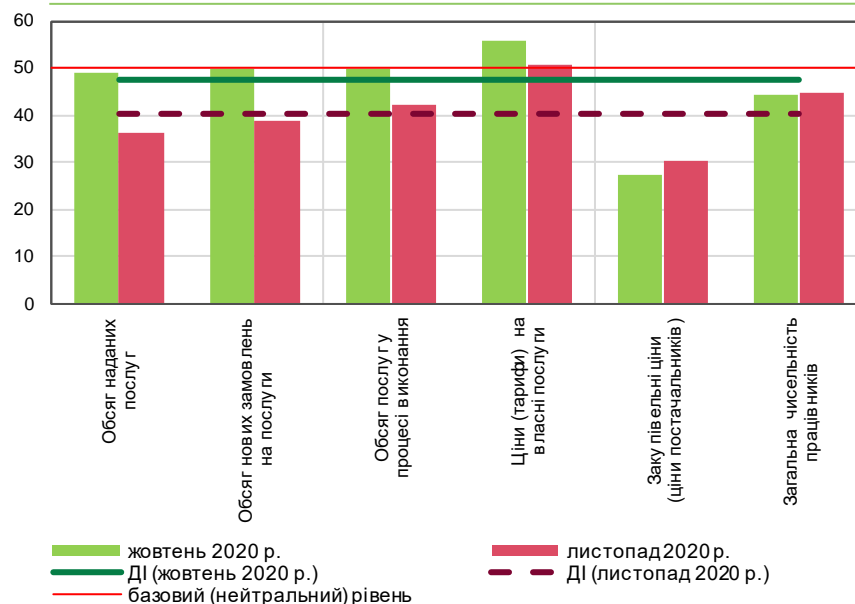
- На тлі погіршення епідемічної ситуації та запровадження карантину вихідного дня **очікування підприємств торгівлі погіршилися та знаходяться нижче рівноважного рівня: ДІ знизився до 47.2** (у жовтні – 52.3).
- Респонденти сектора **суттєво погіршили свої очікування щодо обсягів товарообороту**, а також **обсягів закупівлі товарів для продажу**. ДІ – 46.7 і 45.6 відповідно (у жовтні – 57.9 і 55.3 відповідно). Одночасно прогнозується скорочення товарних запасів. ДІ – 58.9 (у жовтні – 47.4).
- На тлі високих очікувань щодо зростання закупівельних цін (ДІ – 28.9) **збереглися високі очікування щодо зростання вартості товарів, закуплених для продажу** (ДІ – 63.3).
- Більшість підприємств торгівлі **налаштовані на зниження торговельної маржі**: ДІ знизився до 31.1 (у жовтні – 40.8).
- **Залишаються песимістичними очікування щодо чисельності працівників**: ДІ – 48.9 (у жовтні – 48.7).

Послуги

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств сфери послуг

Дифузійні індекси (ДІ) показників підприємств сфери послуг

- Порівняно з іншими секторами, підприємства сфери послуг найбільше погіршили свої очікування щодо економічних результатів листопада. **ДІ сектора знизився до 40.1** (у жовтні – 47.4).
- Респонденти **очікували на суттєве скорочення обсягів наданих послуг**: ДІ показника знизився до 36.4 (у жовтні – 49.2).
- **Підприємства песимістично оцінили обсяг нових замовлень на послуги та обсяг послуг у процесі виконання**: ДІ показників знизилися до 39.0 та 42.4 відповідно (у жовтні – по 50.0).
- Підприємства **не планують підвищення цін (тарифів) на власні послуги**, незважаючи на збереження високих очікувань щодо зростання цін постачальників: ДІ – 50.8 та 30.5 відповідно (у жовтні – 55.8 і 27.5 відповідно).
- Як і підприємства інших секторів, респонденти сфери послуг налаштовані на **скорочення загальної чисельності працівників**: ДІ – 44.9 (у жовтні – 44.2).

Додатки

Дані опитування підприємств промисловості у листопаді 2020 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг виготовленої продукції	23	52	25
Обсяг нових замовлень на продукцію	25	45	30
Обсяг нових експортних замовлень на продукцію	16	57	27
Обсяг незавершеного виробництва (невиконаних замовлень)	7	73	20
Залишки готової продукції	20	54	27
Запаси сировини та матеріалів	20	52	29
Ціни на сировину та матеріали	54	45	2
Ціни на продукцію власного виробництва	27	64	9
Загальна чисельність працівників	4	84	13

Дані опитування підприємств будівництва у листопаді 2020 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг будівництва (виконаних будівельних робіт)	0	56	44
Обсяг нових замовлень	0	56	44
Обсяг закупівлі сировини та матеріалів	0	56	44
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	22	78	0
Закупівля послуг підрядників	11	67	22
Вартість послуг підрядників *	11	89	0
Доступність підрядників	11	89	0
Ціни на продукцію (послуги) власного виробництва	11	67	22
Загальна чисельність працівників	0	67	33

Дані опитування підприємств торгівлі у листопаді 2020 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Товарооборот	22	49	29
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	49	44	7
Обсяг закупівлі товарів для продажу	22	47	31
Вартість товарів, закуплених для продажу	44	38	18
Запаси / залишки товарів для продажу*	16	51	33
Торговельна маржа	7	49	44
Загальна чисельність працівників	11	76	13

Дані опитування підприємств сфери послуг у листопаді 2020 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг наданих послуг	10	53	37
Обсяг нових замовлень на послуги	17	44	39
Обсяг послуг у процесі виконання	15	54	31
Ціни (тарифи) на власні послуги	8	85	7
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	42	54	3
Загальна чисельність працівників	7	76	17

Основні терміни та поняття

- **Дифузійний індекс (ДІ)** – показник, розрахований як сума часток “позитивних” (зростання) відповідей та половини часток “нейтральних” (без змін) відповідей за формулою:

$$DI_j = (P \cdot 1) + (E \cdot 0.5) + (N \cdot 0),$$

де P – частка респондентів, що повідомляють про зростання (оптимістичні оцінки);

E – частка респондентів, що повідомляють про відсутність змін;

N – частка респондентів, що відзначають зниження (песимістичні оцінки).

За умови, що $P + E + N = 100$

- Значення індексу коливається від 0 до 100:

рівень 50.0 – відсутність змін порівняно з попереднім місяцем;

вище 50.0 – поліпшення або зростання порівняно з попереднім місяцем;

нижче 50.0 – погіршення або скорочення порівняно з попереднім місяцем.

Чим більше відхилення індексів від рівня 50.0, тим вища швидкість змін.

- Розрахунок ДІ показників “залишки готової продукції” та “ціни на сировину та матеріали” для промисловості, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “вартість послуг підрядників” для будівництва, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “запаси/залишки товарів для продажу” для торгівлі, “закупівельні ціни постачальників” для сфери послуг здійснено на основі інверсії відповідей: зростання – песимістична оцінка, зниження – оптимістична.
- **Композитний індекс (КІ)** – середньозважений показник відповідно до внеску секторів у ВВП України.

Національний банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [Twitter](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)